

Commissie van Toezicht Penitentiaire Inrichting Rotterdam locatie De Schie

Jaarverslag 2023

WOORD VOORAF

Een terugblik op het werk van de commissie in het afgelopen jaar beoogt een verantwoording te zijn van het realiseren van haar opdracht. Deze behelst toezicht te houden op de penitentiaire praktijk in de Schie opdat zich daar geen misverstanden en misstanden ontwikkelen die ten nadele komen van mensen die daar op last van de rechter onderworpen worden aan onvrijwillig verblijf. Aangezien de vrijheidsstraf een ingrijpende inbreuk betekent op mensenrechten, is de uitvoerende overheid met haar professionele organisatie gebonden aan een vorm van onafhankelijk toezicht door personen uit de buitenwereld die gezamenlijk controle uitoefenen en zo nodig invloed aanwenden om de regeltoepassing en het beleid bij te buigen. Daarmee zijn de vrede, de veiligheid en het rechtvaardigheidsgevoel gediend.

In het samenspel tussen uitvoerder en toezichthouder – binnenwereld en buitenwereld – is soms tegenspel noodzakelijk. Daarom is er een wekdienst met telkens een tiental actuele contacten met gedetineerden met klachten en grieven. Daarom is er maandelijks overleg met de directie en worden er maandelijks enkele beklagzittingen gepland. Daarom heeft elk commissielid een of meer portefeuilles voor contacten met sleutelfiguren in afdelingen en voor de bijzondere taken. Op deze wijze verzamelt de commissie relevante informatie en overzicht over de toestand in de inrichting die kunnen voorspellen waar zich mogelijk problemen gaan voordoen.

In 2023 is weer veel belangrijk werk verzet door enkele honderden personeelsleden. Er zijn tientallen personeelsleden vertrokken en aangenomen. Er is een chronische dreiging van onderbezetting door personeelstekorten. Het bleek in het verslagjaar niet gemakkelijk te zijn om de sterkte op peil te houden, gegeven de arbeidsmarkt en de hoge vaardigheids- en integriteitseisen. Onvoldoende of onvoldoende ingewerkt personeel laat steken vallen die men van een professionele organisatie niet wil verwachten. Toch is de inrichting erin geslaagd haar doelgroepen, die haar hoge eisen stellen, te bedienen en binnen te houden en voor te bereiden op een leven in vrijheid. De discipline en het dagritme van de gevangenis kan vormend zijn voor het hervatten van regie op het eigen leven en het programma dat de gedetineerde wacht na vrijlating. De commissie van toezicht bedankt het personeel van de penitentiaire inrichting de Schie voor haar meermaals geconstateerde onvermoeibare inzet en haar toewijding gedurende het jaar 2023.

mr. Hendrik Vis , voorzitter CvT tot 1 januari 2024.

<u>Inhoudsopgave</u>	blz
<u>1 Inleiding en samenstelling CvT</u>	4
<u>2 De afdelingen ABCD en TA[ISO]</u>	5 t/m 7
<u>3 Portefeuilles</u>	8 t/m 11
A De zorg en medische zaken pag.	
B Veiligheid	
C Arbeid en recreatie	
D de Gedeco	
E Winkel en voeding	
F Geestelijke verzorging	
G Onaangekondigd bezoek	
<u>4 Cijfers en trends</u>	12 t/m 14

.....

1 Inleiding

Het verslagjaar volgde op enkele jaren van forse beperkingen als gevolg van het Coronavirus. In januari 2022 kwamen gedetineerden op een van de vleugels in de gevangenis collectief in verzet tegen de maatregelen die bezoek, gezamenlijke activiteiten en vertier bemoeilijkten.

Het jaar 2023 kenmerkt zich echter door stabilisering. Er werd echter in drie jaar circa 40% nieuw personeel geworven. Het personeelsbestand is in deze periode getransformeerd naar een aanmerkelijke verjonging. Bij jong personeel moet men investeren in vakkennis en consistentie. Ontwikkeling van vaardigheden voor collegiale samenwerking en passende bejegening zijn van essentieel belang. De directie kreeg een nieuwe Algemeen directeur en er werden enkele nieuwe afdelingshoofden aangesteld na het vertrek van hun voorgangers.

In een 7x24 uursorganisatie zoals een PI, is teamwerk en onderlinge uitwisseling van observaties cruciaal. Collega's zijn bij de bejegening van gevangenen verregaand van elkaars alertheid en mededeelzaamheid afhankelijk. Voor een deel is deze overdracht op schrift in een digitaal programma, voor een deel is de communicatie mondeling en dan niet meer achterhaalbaar.

Ook in de commissie van toezicht werd een verjonging gerealiseerd. Een advocate, een tolk-jurist, een docente penitentiair recht aan een universiteit, een bestuursrechter en een reclasseringsmedewerker kwamen de commissie versterken: energieke en mondige mensen.

De commissie bestaat thans uit 7 vrouwen en 6 mannen.

Met 4 beklagvoorzitters en 9 weekcommissarissen kan de commissie het werk aan. Met de juridisch medewerker van de PI werd bij de verwerking van klachten en grieven een werkwijze met bemiddeling uitgebalanceerd, die alom als een verbetering wordt beschouwd. Digitalisering van het werkproces via een "samenwerkingsruimte" is onontkoombaar geworden. Weekverslagen en ochtendrapporten zijn direct opvraagbaar zodra men vertrouwd is met de te bedienen knoppen.

Na 8 jaar van continuïteit in het secretariaat werd wederom een ervaren opvolger als secretaris aangesteld. De commissie kan zonder een secretaris en een secretariaat niet functioneren. Bij de selectie van klachten voor de weekdienst, bij de voorbereiding en uitwerking van de maandvergaderingen met de directie en bij de organisatie van de beklagzittingen is de secretaris de onmisbare spil van het systeem. "Zonder secretaris geen commissie" is geen loze bewering.

We zien ten opzichte van het jaar 2022 een lichte stijging van het aantal klachten en grieven.

We zien ook een opmerkelijke daling van de gemiddelde doorlooptijd van de klachten.

Dat wijst op een toegenomen besluitvaardigheid van de beklagcommissies, die wij toejuichen.

Het laatste hoofdstuk van dit jaarverslag vermeldt de score van aantallen klachten en grieven per afdeling en onderwerp. We zullen daarbij trachten ook de trends te analyseren.

.....

Hoofdstuk 2 De AFDELINGEN

A De A-vleugel , Gevangenis

Deze vleugel met 2 galerijen bevat 48 cellen met afgestrafte gedetineerden die overwegend lange vonnissen uitzitten. De samenstelling van het personeel is in 2023 gestabiliseerd zodat men ruimte vindt voor opleiding en vaardigheidstraining in het omgaan met mensen die individueel en soms collectief verweer voeren tegen een bepaalde aanpak.

Langgestraften zien doorgaans het belang van een stabiele omgeving zonder onaangename verrassingen en doorbroken routines. Er dient een middenweg te ontstaan tussen het strak houden van de regels en een verstandige soepele toepassing ervan. De chemie in de interactie is echter in hoge mate persoonsafhankelijk. Het treffen van de juiste toon vergt oefening en collegiale kritiek. In de bejegening krijgt men steeds met verschillende bewaarders te maken die elk hun eigen accenten leggen. Toch is het nastrevenswaardig dat men zoveel mogelijk een lijn trekt waarbij gunsten en favorieten niet voorkomen. Er is weinig dat zoveel onrust kan veroorzaken als ongelijke behandeling. Iedereen lijkt van dit beginsel doordrongen.

Een zeker evenwicht tussen bewaarders enerzijds en gedetineerden anderzijds is daarom het nastreven waard. Het afdelingshoofd heeft overwicht doordat hij oplossingsgericht is en daarmee aanspreekbaar blijft voor personeel en gedetineerden. Teambuilding is zijn belangrijkste opdracht.

B De A3-TA vleugel, de terroristenafdeling. Capaciteit is 14 cellen.

De Schie is in Nederland evenals Vught aangewezen als beveiligde inrichting voor terreurverdachten. In Zwolle is een afdeling geopend voor van terreur verdachte vrouwen.

Op de vleugel verblijven vijf personen op de eerste afdeling en twee personen op de tweede afdeling. Deze 2 personen, landelijk berucht, doen een zwaar beroep op de mentale stabiliteit van de staf. Alle TA-gedetineerden zijn geplaagd door de selectiefunctaris van DJI en verdacht of veroordeeld wegens terreurdelicten. Zij kennen een individueel regiem en kunnen soms deelnemen aan groepsactiviteiten, zoals koken en sporten. Van hen wordt 10 uur arbeid per week verwacht.

Er is op vrijdagen speciaal gezamenlijk gebed onder leiding van de Imam. Deelname aan de Ramadan is evident. Bovendien geeft de humanist op de TA aan twee personen les in filosofie.

De begeleiding vergt weloverwogen interventies die collegiaal gedragen worden. Al enkele maanden is er in het verslagjaar sprake van weinig mededeelzaamheid en samenwerkingsbereidheid van de zijde van de gedetineerden. Plannen en initiatieven tot verbetering van de sfeer van de zijde van het personeel vinden nog weinig weerklank. Momenten van gezelligheid zijn uiterst schaars. Men tracht op deze wijze versoepelingen af te dwingen zoals men deze in Vught heeft leren kennen. Acceptatie van de situatie is voor beide partijen een opgave.

Over de harmonisatie van de huisregels vond in oktober in Vught overleg plaats tussen directies en de beide Commissies van Toezicht. Als de verschillen in aanpak en beoordeling eenmaal zijn teruggedrongen, mist men een motief en een argument om klachten in te dienen. Tussen de TA's is er dan sprake van een nagenoeg gelijke behandeling.

Wegens een aanhoudende klachtenstroom over de voorzieningen en de omstandigheden en de bejegening in de eerste helft van 2023 werd de bemiddeling toevertrouwd aan een vast lid van de commissie. De vertaling van de klachten van een der veelklagers vergden veel tijd. Door deze concentratie bij een CvT -lid werd een daling van de onvrede en de klachtbereidheid geconstateerd. Er is een voortdurend gesprek met directie en afdelingshoofd over de kwaliteit van de TA detentie .

C de Isoleerafdeling Capaciteit is 7 cellen.

Eveneens op de A3 is gesitueerd de isoleer- annex observatieafdeling.

Gedetineerden die ernstig problematisch of suïcidaal gedrag vertonen kunnen in het kader van een speciale maatregel in aanmerking komen voor observatie, eventueel met camera.

Gedetineerden die door de directie werden gestraft kunnen naast in de eigen cel [zonder TV] ook naar een strafcel worden verbannen. Maximaal 14 dagen wordt doorgaans opgelegd wegens geweldpleging tegen personeel of anderen dan wel wegens herhaaldelijk bezit van contrabande of telefoons. In het jaar 2023 is tientallen keren gebruik gemaakt van dit laatste middel nadat andere manieren van gedragsbeïnvloeding hebben gefaald. Er blijkt in de Schie geen draagvlak bij het personeel voor afschaffing van de strafcel wanneer sprake is van welbewuste ernstige overtredingen en gevaarstelling van personeel. Overplaatsing van lastige gedetineerden naar andere inrichtingen vergt interventie van de selectiefunctionaris in Den Haag en dat blijkt niet altijd een haalbare optie.

De commissie van toezicht heeft voor ogen om de omstandigheden van het verblijf op deze afdeling van onnodige verzwarende te vrijwaren. Toegang tot educatie en fitness lijkt mogelijk alsmede de gelegenheid om de eigen kleren te kunnen blijven dragen. Ook de psycholoog en de geestelijke verzorging is betrokken bij initiatieven om bewegingsmogelijkheden en educatie uit te breiden. De commissie wordt via het ochtendrapport dagelijks digitaal voorzien van informatie over plaatsingen op de Iso. De Commissie heeft de onderlinge afspraak vastgesteld dat tijdens de weekdienst de ingesloten op de ISO worden bezocht om te verifiëren dat de basisvoorzieningen paraat zijn en de aandacht voor het welzijn niets te wensen overlaat. In de wekrapportage vindt men een weergave.

D de B-vleugel. Gevangenis.

Deze afdeling bestaat uit 3 galerijen van elk 24 cellen. Er is geen leegstand. De 2 afdelingshoofden zijn nieuw. Een aanmerkelijk deel van het personeel is vers en nog niet door de penitentiaire wolk geverfd. De bovenste galerij is vooral bezet door gedetineerden die zich moeilijk aan de regels houden en nogal eens worden betrapt op blowen, illegale telefoons, onzuivere urine en wangedrag. Op de middengalerij bevinden zich mannen die zich doorgaans aan de regels houden.

Op de onderste galerij verzamelen zich mannen die hun vrijlating tegemoet zien en zich met meer dan gemiddelde bewegingsvrijheid voorbereiden op terugkeer naar hun relaties, een huis en een baan. Training in zelfredzaamheid is de kern van de ambitie op deze galerij.

Op deze gevangenisafdeling [B] bevinden zich 5 levenslang gestraften. Zij zullen eerst na ommekomst van 25 jaar in aanmerking komen voor heronderzoek en eventuele gratie, indien het onderzoek tot positieve conclusies en perspectief heeft geleid. Dat is niet voor allen de verwachting. Thans is men op de B-afdeling van de PI in deze havenstad bezig met het project “schoon schip”.

Een overdaad aan voedingsmiddelen, schoenen en kleding dient te worden geselecteerd en verwijderd. Daarmee wordt de cel als verblijfplaats overzichtelijker en minder chaotisch.

Kerntaak voor de leiding is teambuilding. In een 7x 24 uursorganisatie is de continuïteit en de eenheid van aanpak afhankelijk van de uitwisseling van essentiële observaties door de staf.

Men moet de begeleiding van elkaar overnemen en daarmee de interventies van de collega's serieus nemen. Dagelijkse rapportages over gedrag van gedetineerden leveren een belangrijke bron voor beslissingen. In een nieuw team met 21 medewerkers is deze uitwisseling immer een boeiende opgave. Eens in de 6 weken beraadt de staf zich over het promoveren en degraderen [rood en groen].

2 E De C-vleugel

Er zijn op deze afdeling een galerij met 24 cellen Huis van Bewaring en een galerij met 24 cellen voor bijzondere zorg [EZV]. Een nieuw afdelingshoofd is aangetreden om te bevorderen dat het nieuwe personeel wordt opgeleid en dat de diagnostische en therapeutische vaardigheden goed afgestemd worden op de expertise van psychologen, psychiaters en geestelijk verzorgers.

Soms is de constatering onvermijdelijk dat sommige ziektebeelden niet op deze afdeling thuishoren. Het is belangrijk dat voor ernstig mentaal belaste gedetineerden overplaatsing naar de schaars beschikbare vrije capaciteit in penitentiair psychiatrische afdelingen kan plaatsvinden. Belangrijk signaal voor 2023 is dat steeds vaker TBS--gestelden moeten wachten op een plek in de kliniek. Dat dit spanningen kan opleveren behoeft geen nader betoog. De landelijke TBS-capaciteit is immers al jaren ontoereikend.

2 F De D-vleugel

De D-vleugel bestaat uit 72 cellen Huis van Bewaring verspreid over 3 etages – galerijen.

Intussen is de afdeling door de instroom van nieuwe medewerkers verjongd. Er is veel animo om te leren en collegiaal te werken.

De relatief jonge gevangenisbevolking vertoont zo nu en dan consumentengedrag en meent voor alles in aanmerking te komen zonder dat het enige moeite mag kosten. Dan is de gevangenis een leerschool in discipline en volwassenwording. Er zijn fenomenen te bespeuren dat jongelui soms onder druk gezet worden door ervaren mannen om behulpzaam te zijn bij het invoeren en verbergen van contrabande en telefoons. Men is tijdens de gevangenschap soms zeer vindingrijk in het creëren van verstopplaatsen. Nijpende omstandigheden stimuleren zoals vaker de intelligentie. Drugshond en urinecontroles kunnen de celcontroleurs leiden naar de voorraden. Drones en “luchtpost” worden al enige maanden in mindere mate gesignaleerd.

Spice is een kunstmatig vervaardigde drug die psychedelische effecten veroorzaakt en ingedoopt via papier en textiel wordt geïntroduceerd. De effecten kunnen gevaarlijk zijn.

Na een periode van populariteit wordt het synthetische geestverruimende spul al weer enkele maanden minder vaak aangetroffen. De cannabis die binnenkomt, wordt snel verdeeld en opgerookt. Men houdt minder voorraden aan zolang men tijdige aanvulling kan verwachten.

3 De portefeuilles

A De afdeling zorg heeft in 2023 naar het oordeel van het hoofd van de afdeling goed gefunctioneerd en er zouden geen grote problemen te verwachten zijn voor de nabije toekomst. Er zijn geen vacatures voor de verschillende disciplines zoals artsen, psychologen, psychiaters verpleegkundigen, tandarts, fysiotherapeut. Men werkt goed samen en is op elkaar afgestemd. De Schie heeft de status aangevraagd van licentiehouders voor de opleiding van GZ psychologen. Dat tegenwoordig bij het opstellen van contracten met zorgleveranciers meer rekening wordt gehouden met specifieke wensen van penitentiaire inrichtingen ziet men als een verbetering. Er is veel wachttijd en geduld gemoeid met bestellingen van medische hulpmiddelen buiten het gecontracteerde pakket. De leveranties van de apotheek verlopen naar verwachting kundig en tijdig. Dat de psycholoog bij diagnostiek en behandeling het arbeidsblok voorrang moet geven wordt als een hindernis en als nodeloze vertraging ervaren, gegeven de urgentie. Het elektronisch patiëntendossier, al jaren MicroHis, zal in 2026 door een meer geavanceerd systeem worden vervangen. De informatievoorziening van de medische dienst aan de gedetineerden zal in 2024 verbeterd worden nu behoefte daaraan is gebleken. Wegens een tragisch geval van suïcide door een 21-jarige, heeft de inspectie JenV onderzoek gedaan naar feiten en omstandigheden. Uit de rapportage is geen gebrek gebleken bij de medische organisatie. De gebeurtenis veroorzaakte veel consternatie bij familie, gedetineerden en personeel.. Er is s' nachts vaker controle bij personen die verhoogde waakzaamheid verdienen gezien hun gedrag en uitlatingen. De indicatiestelling van psychologen, geestelijk verzorgers en PIWers wordt gezamenlijk opgesteld. Soms is ter preventie een cameracel aangewezen op de ISO.

B De veiligheid

Naar verwachting zal het gebouw van de Schie na 40 jaar exploitatie in 2028 ingrijpend worden gerenoveerd. De eisen die men aan het gebouw stelt zijn na ruim een generatie sterk veranderd. Contrabande in verband met de georganiseerde criminaliteit blijven grote uitdagingen voor de penitentiaire organisatie. De beveiliging van het buitengebied is verbeterd door de herinrichting die leidde tot verwijdering van struiken hetgeen de overzichtelijkheid van de parkeerplaats ten goede komt. Er zijn in de Schie bij toerbeurt circa 90 complexbeveiligers actief. Er is in de afgelopen 6 jaar veel ervaren personeel vertrokken, waardoor de inbreng van ervaring bij het monitoren van de toestand verdunde. Mensen met ervaring wijzen mensen met nieuwsgierigheid op de zwakke plekken in de defensie.

Zij zien op schermen, die door circa 200 camera's worden gevuld, mogelijk verdachte gedragingen van personen. De waarnemingen worden geregistreerd en kunnen gedurende enige tijd worden bewaard. Op diverse strategische locaties bevinden zich beveiligers om deuren te openen en te sluiten. Zij doorzoeken soms de luchtplaatsen en doen circa 900 celcontroles per jaar.

Zij zorgen voor toezicht in de bezoeksalen, opdat geen overdracht van contrabande plaatsvindt. De detectie van drones als luchtvaartuigen voor contrabande voldoet aan de verwachtingen. Periodiek worden gedetineerden aan urinecontroles onderworpen.

Op diverse fronten manifesteert zich het veiligheidsstreven door het opschonen van cellen en het verwijderen van ballast door kleding en voedingsmiddelen te limiteren. De deuren voor de werkzalen op de begane grond gaan worden uitgevoerd in glas, zodat de zichtbaarheid toeneemt. Controles van personeel stuiten af op verlegenheid bij de medewerkers om de eigen collega's te controleren en eventueel te betrappen. De Ondernemingsraad meent dat dergelijke controles bij voorkeur door beveiligers van elders zouden moeten worden verricht.

De bewegingsvrijheid van gedetineerden in het gebouw hangt af van expliciete afspraken met het afdelingshoofd. Wie zich daaraan niet wenst te houden riskeert een disciplinaire straf. Aldus kan worden voorkomen dat gedetineerden gaan dwalen, zoekraken en alarm veroorzaken.

Er zijn in de PI enkele vertrouwenspersonen aangewezen die grensoverschrijdend gedrag in de collegiale sfeer bespreken en zo mogelijk voor bemiddeling in aanmerking brengen. Daarmee is wellicht een betrouwbare oplossing gevonden voor medewerkers die zich niet veilig voelen in hun baan. Ook als racisme beleefde situaties kunnen bij de afdelingshoofden en de vertrouwenspersonen worden gemeld.

Omdat elektronische beveiliging afhangt van elektriciteit beschikt de Schie over een noodaggregaat. Het openen en sluiten van deuren en het interne berichtenverkeer kunnen immers geen stroom missen. Het overschakelen op handbediening zou de gevonden routines compleet ontwrichten.

De conclusie is dat er in de Schie goed wordt gelet op allerlei aspecten van veiligheid maar dat een optimalisering van het hermetische karakter van een smokkelvrije ruimte hier en daar afstuit op humanitaire en praktische bezwaren. Er blijft aldus een potentiële lekkage bestaan tussen vindingrijkheid en achteloosheid, tussen techniek en menselijk vernuft.

C de Arbeid

Arbeid in de gevangenis is belangrijk omdat het verveling verdrijft, inkomen verschaft en mensen helpt om in een groep te functioneren. Concrete prestaties ondersteunen de eigenwaarde.

Het wegvallen van arbeid is een essentiële aanslag op de penitentiaire kwaliteit en de leefbaarheid. Er is voor de Schie en Hoogvliet samen op papier ruimte voor 28 medewerkers in de werkzalen.

Alleen al voor de Schie is er vacatureruimte voor 5,15 werkmeesters. De arbeidsmarkt voor vaklieden is momenteel ook wegens het matige salaris onaantrekkelijk. Bovendien zoekt de Schie medewerkers die in staat zijn een doelgroep te bedienen die niet dadelijk aanspreekbaar is op hun spontane werkwillegheid. Gevolg van de schaarste is dat soms in het verslagjaar werkzalen moesten worden gesloten en dat men een vierdaagse werkweek kreeg aangeboden.

Het betreft hier een landelijk probleem dat zich vooral in de Randstad doet voelen.

De onvrede bij gedetineerden over niet beschikbare arbeid wordt met name gevoeld als men wordt ingesloten, zodra er onvoldoende personeel is voor toezicht op de recreatie op de galerijen.

De beoordeling of iemand arbeidsgeschikt is ligt bij de medische staf. Eventueel is er aangepast werk voor mensen met een handicap. De status die men buiten heeft geldt niet automatisch binnen.

Voor de metaalwerkplaats in de Schie bestaat steeds veel animo omdat men er ook certificaten kan halen van vakbekwaamheid. De industrie heeft behoefte aan vakmensen ongeacht waar ze dat vak geleerd hebben. Het aanbod van werk zou niet het probleem zijn. Er is een leerwerkcentrum opgezet dat gedetineerden ondersteunt in hun beroepskeuze en een leerspoor wijst naar een bepaalde baan.

Een belangrijke taak is dagelijks weggelegd voor de reinigers. Deze baan wordt door menigeen begeerd. Dezen hebben een meer dan gemiddelde bewegingsvrijheid dus ze dienen het vertrouwen te genieten van de leiding. De hygiëne bij de schoonmaak van vloeren, trappen, keukens en douches verdient naar het oordeel van het hoofd Arbeid een extra impuls van met name de afdelingshoofden. Het is niet overal even schoon volgens de gestelde normen van aanzicht en geur.

D De Gedeco [gedetineerden commissie]

Elke afdeling heeft een vertegenwoordiger. Het afdelingshoofd van de A is de voorzitter.

Maandelijks vindt er een overleg plaats tussen gedetineerden en de directie. Bij dit overleg is een vast lid van de commissie van toezicht als toehoorder aanwezig. Indien het wenselijk is wordt vanuit de directie overleg gepleegd met het lid van de commissie van toezicht dat de Gedeco in portefeuille heeft. Dat gebeurde in 2023 enkele malen.

De onderwerpen die tijdens het Gedeco overleg op tafel komen zijn divers.

In 2023 waren dat vooral:

Arbeid en beloning: lonen wordt landelijk vastgesteld. Er is geen ruimte voor lokale afwijking.
 Tvkanalen : op verzoek van de Gedeco is door de facilitaire dienst onderzocht of men toegang kon krijgen tot sportzenders en o.a. ESPN.

Playstations: aan de Gedeco is bericht dat voor het gedeelte gevangenis op A en B 2 spellen zijn aangeschaft.

Vitam: Dit bedrijf verschaft de warme maaltijden. De directie heeft afgesproken met de Gedeco dat een procesmanager zowel de logistiek als de communicatie zal gaan beheren.

Winkel: gedetineerden kunnen wekelijks boodschappen bestellen uit een assortiment van ruim 600 artikelen. De winkel in de PI Vught is voor bevoorrading afhankelijk van gecontracteerde leveranciers. Niet voortdurend is de winkel in staat steeds het volledige assortiment te leveren en dat moet regelmatig worden uitgelegd aan de gedetineerde clientèle .

De agenda bevat voorts de onderwerpen: sport, feestdagen en de organisatie van een barbecue.

E Voeding en Winkel

Als gedetineerden zelf kunnen kiezen hoe ze hun bord vullen versterkt dat hun zelfredzaamheid. Op elke cel is een magnetron aanwezig waarmee men zelf klaargemaakte eten kan opwarmen. De kookboeken van de bibliotheek worden gretig geraadpleegd. De Leeszaal Vreewijk levert daarnaast jaarlijks 100 gratis kookboeken voor de magnetron. Zelf koken geeft eigenwaarde aan mannen die niet gewend zijn om in de keuken te staan. De kwaliteit van het eten bepaalt in hoge mate de sfeer en de stemming in de inrichting. Als er iets niet deugt lijdt de hele organisatie aan dat euvel.

Ondanks de jarenlange inspanning van velen in de Schie, blijft de winkel de gemoederen bezighouden. Het assortiment en de bijbehorende prijzen worden in Den Haag vastgesteld. De bestellingen worden klaargemaakt met behulp van gedetineerden en verzonden vanuit de PI Vught. Op deze onderdelen van de levering worden gedurende het gehele jaar min of meer klachten geuit. Door de kennis van procedures in de Schie en de korte lijnen met Vught worden klachten snel aangepakt en, voor zover het leveringsfouten betreft, hersteld. Gaat het om klachtpatronen dan wordt de Gedeco erin betrokken om oplossingen te vinden.

Als klachten over de winkel het beleid betreffen is interventie van de juridisch medewerker of de directie noodzakelijk om de gemoederen tot bedaren te brengen. De PI heeft zorgplicht dat essentiële artikelen beschikbaar blijven of -komen, zoals tabak.

De betaling van onbestelde of niet leverbare artikelen of niet verse producten levert soms problemen op. Inmiddels weten op elke afdeling ervaren medewerkers hoe te handelen.

In 2023 is de start gemaakt met de uitgifte van maaltijdboxen van Vitam. Met deze boxen kunnen gedetineerden hun maaltijdkeuze specificeren. De verandering lijkt vooralsnog succesvol.

De commissie van Toezicht heeft de kwaliteit van de maaltijden persoonlijk beproefd.

F Geestelijke verzorging

De inrichting de Schie beschikt over 3 fulltime formatieplaatsen geestelijke verzorging.

De Dienst Geestelijke Verzorging DGV in Den Haag fungeert landelijk als formele werkgever.

Geestelijk verzorgers zijn vertrouwenspersonen die bij uitstek het individuele welzijn nastreven van mensen die hun bestaan zien instorten als gevolg van de vrijheidsbeneming en als gevolg van hun eigen gedrag. Het aanbod van geestelijke verzorging beoogt kracht te putten uit de eigen levensbeschouwing en de verworven inzichten op dit pad te delen met anderen.

De verdeling in de Schie is onderhevig aan de bestendige samenstelling van de populatie.

Twee islamitische geestelijk verzorgers bereiken circa 40 % van de totale bezetting[N=250]

Zij houden wekelijks het vrijdaggebed voor 2 groepen in de grote zaal en apart op de TA.

De RK pastor en de PC pastor bereiken samen 25 % van de bezetting. Zij houden gezamenlijke oecumenische gebedsdiensten die elke zaterdag plaatsvinden voor een gemiddelde belangstelling van 25 personen. De humanistisch geestelijk verzorger bereikt circa 15 % van de bezetting. Er is op verzoek een rabbijn, een orthodoxe priester, een hindoe en een boeddhist beschikbaar. Er is geen verplichting voor gedetineerden om zich van GV steun te voorzien. Met een aantal nieuwe teamleden werkt het team aan kwaliteit van contacten en lotsverbetering van mensen die in de knel, op een keerpunt of in een afweging voor een belangrijke beslissing staan. De emoties die met rechtszittingen gepaard gaan raken hun vitale bestaansperspectief. De terroristenafdeling, de levenslange straf en de kwaliteit van de bejegening zijn hun prioriteiten .

G De onverwachte visitatie.

De commissie brengt jaarlijks een plotseling bezoek aan de inrichting. Leden van de commissie van toezicht dienen krachtens de wet op elk door hen gewenst moment te worden toegelaten tot de PI.

Het bezoek beoogt te testen of de bereikbaarheid van de leiding is gewaarborgd. Ook de toegang tot de dokter in noodgevallen en de brandweer en hulpdiensten wordt nagegaan. Er is een rampenprotocol beschikbaar dat voor de nachtploeg van 7 personen een leidraad biedt.

De meldkamer is met zware deuren beveiligd. Het is immers het centrum van de controle in de PI. Alleen met de versterking van het bijzondere bijstandsteam[5 personen] kan s'nachts een cel worden geopend.

Deze ploeg moet binnen 30 minuten present zijn. De indicatie is een urgente noodsituatie die niet met verbale of medicinale middelen kan worden opgelost.

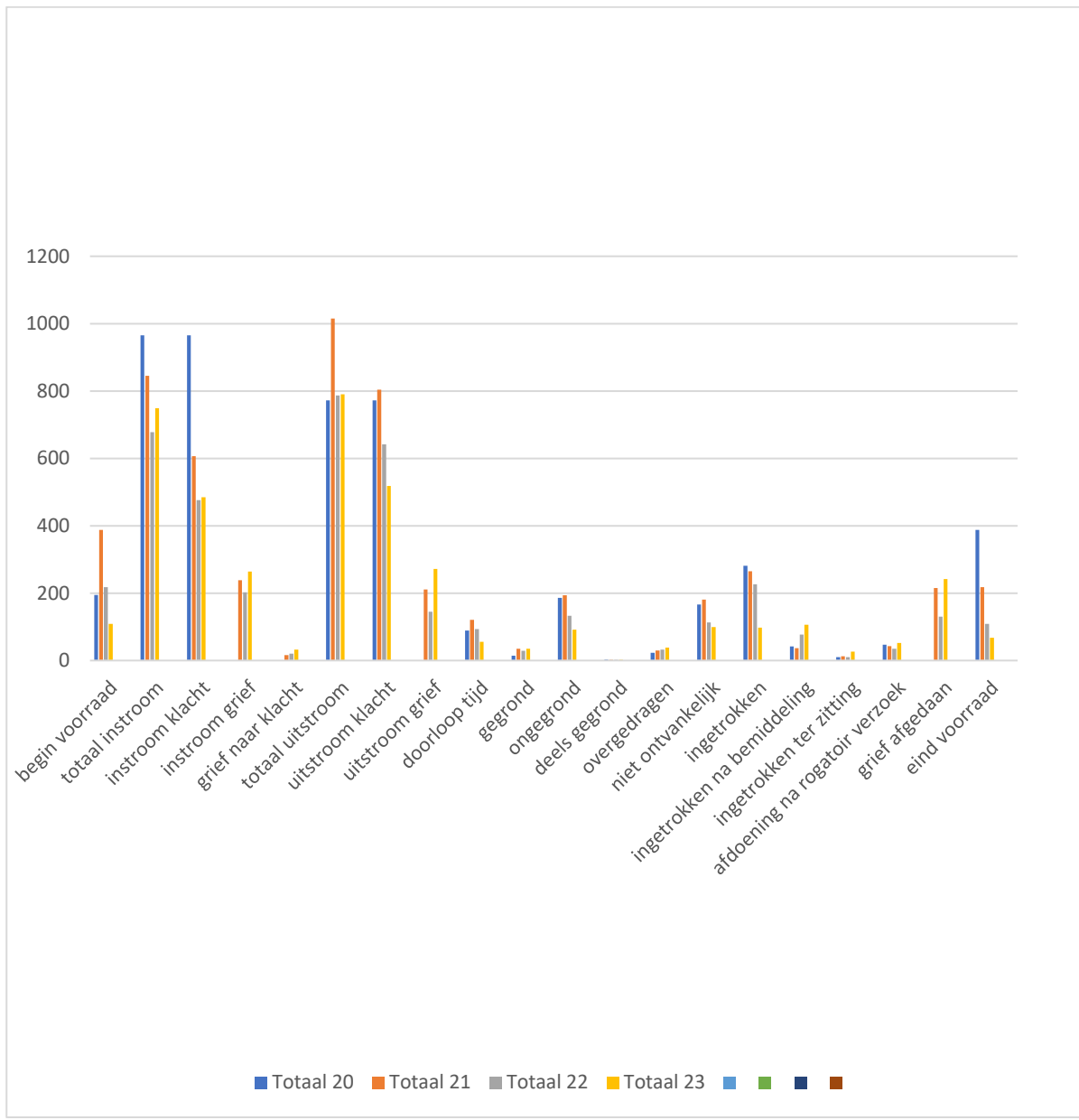
Het ritueel eist dat bij het aantreden van de nachtploeg alle cellen worden nagegaan om een levensteken op te vangen van de gedetineerde, zodat de telling kan worden vergeleken met de officiële cijfers. Vervolgens vinden diverse rondgangen plaats gedurende de nacht.

Op de TA is een permanente post met camerabewaking van waaruit toegangsdeuren worden bediend. Het bezoek dat 2 leden van de commissie halverwege een avond hebben gebracht betekende een kans om zich ervan te vergewissen hoe de routines van veiligheid en welzijn verlopen. Het werd door onze bezoekers als nuttig en informatief ervaren. Het was, evenals bij eerdere onaangekondigde bezoeken, weer opvallend en hartverwarmend met hoeveel vriendelijkheid en egards de toezichthouders door iedereen te woord werden gestaan. De belangstelling van de CvT wordt op prijs gesteld.

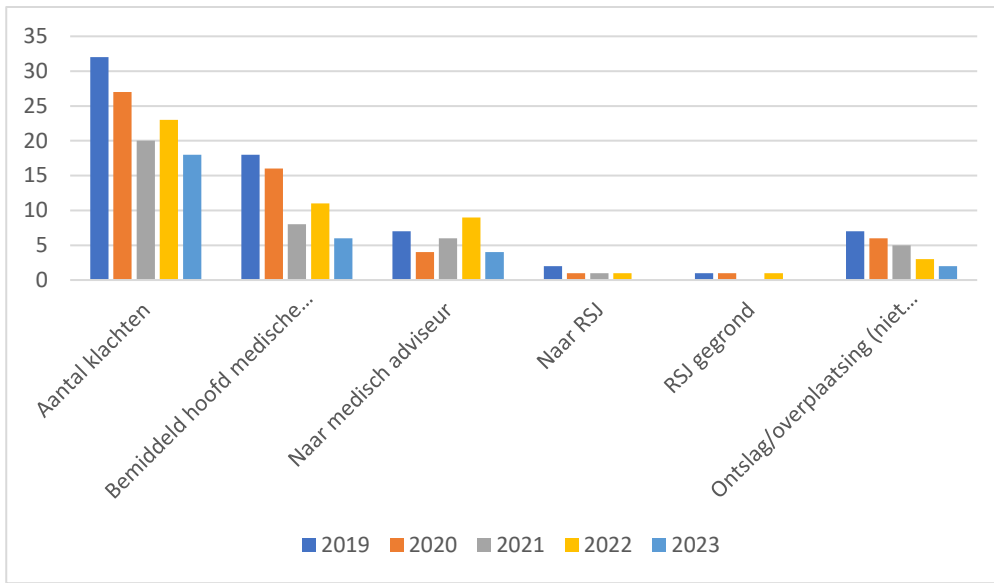
Concluderend zijn wij – de bezoekers- ervan overtuigd dat de organisatie van de avond-en nachtdiensten goed doordacht en solide is, vooral ook qua veiligheidsrisico's. Het personeel is deskundig en gemotiveerd. De sfeer onderling is qua beleving en uitstraling heel goed.

4 Cijfermatige verantwoording van de klachtenstroom gedurende het jaar 2023

	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	grief naar klacht	instroom grief	totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom naar klacht	grief	doorloop tijd	gegrond	deels gegrond	ongegrond	overgedragen	niet ontvankelijk	ingetrokken	afdoening na rogatoir-verzoek	ingetrokken na bemiddeling	grief afgedaan	eind voorraad
Totaal 20	195	965	965	0	0	772	772	0	89	14	186	3	23	166	281	42	10	47		388
Totaal 21	388	845	607	238	16	1015	804	211	121	35	194	2	30	181	265	37	13	43	215	218
Totaal 22	218	678	476	202	20	787	642	145	94	29	133	2	32	113	226	77	10	35	130	109
Totaal 23	109	749	485	264	32	790	518	272	55	35	92	2	38	99	98	106	26	52	242	68

aantal medische grieven/klachten					
	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal klachten	32	27	20	23	18
Bemiddeld hoofd medische zaken	18	16	8	11	6
Naar medisch adviseur	7	4	6	9	4
Naar RSJ	2	1	1	1	0
RSJ gegrond	1	1	0	1	0
Ontslag/overplaatsing (niet bemiddeld)	7	6	5	3	2

Soort klachten/grievens	Grievens 2023	Klachten 2023	Totaal 2023	Grievens 2022	Klachten 2022	Totaal 2022	Grievens 2021	Klachten 2021	Totaal 2021
Activiteiten (arbeid)	13	17	30	6	17	23	34	34	68
Activiteiten (diversen)	5	10	15	8	5	13	7	10	17
Activiteiten (luchten)	10	5	15	8	14	22	5	4	9
Activiteiten (sport)	11	6	17	6	11	17	1	11	12
Bejegening	24	24	48	42	36	78	56	28	84
Contact buitenwereld (bellen)	6	20	26	7	6	13	7	16	23
Contact buitenwereld (bezoek)	19	27	46	5	31	36	24	79	103
Contact buitenwereld (media)	0	0	0	1	0	1	0	1	1
Contact buitenwereld (post)	0	1	1	1	3	4	0	4	4
Controle	8	23	31	6	14	20	4	28	32
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat (DBT)	4	41	45	3	32	35	2	37	39
Disciplinaire straf	2	48	50	0	63	63	4*	69	69
Eisen verblijfsruimte	3	2	5	4	1	5	1	1	2
Geweld	0	2	2	1	0	1	0	1	1
Informatie/procedure	45	76	121	34	77	111	21	89	110
Nog onbekend**	10	21	31	2	12	14	14	9	23
Ordemaatregel	0	8	8	1	17	18	0	27	27
Persoonlijke voorwerpen	8	14	22	10	28	38	6	37	43
Regime	0	5	5	1	1	2	1	19	20
Rekening courant/zak- en kleedgeld	25	27	52	4	17	21	2	13	15
Selectie/overplaatsing (extern)	0	6	6	1	4	5	2	17	19
Selectie/overplaatsing (intern)	0	4	4	5	11	16	0	10	10
Transport	0	0	0	1	0	1	1	1	2
Verlaten inrichting	3	21	24	1	10	11	0	2	2
Verzorging (diversen)	9	22	31	13	18	31	9	17	26
Verzorging (godsdienst/levensovertuiging)	1	0	1	1	5	6	7	5	12
Verzorging (medisch)	8	20	28	5	25	30	4	19	23
Verzorging (persoonlijk)	19	10	29	4	8	12	9	8	17
Totaal	233	460	693	181	466	647	217	596	813

≡